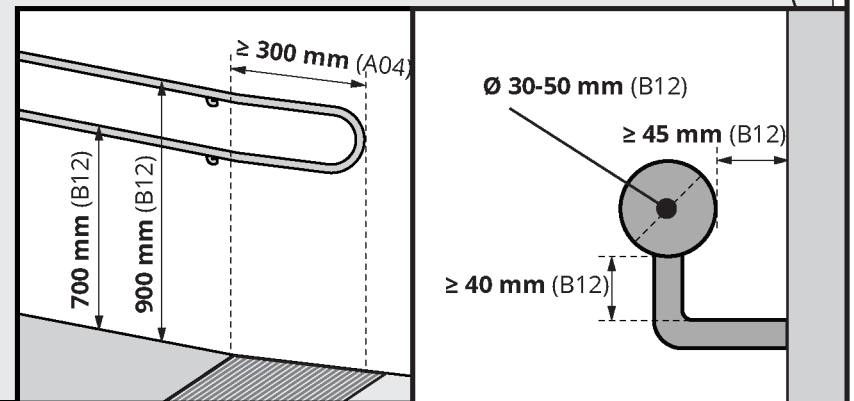

Jos korkeusero on enintään 1000 mm, luiskan kaltevuus saa kuitenkin olla enintään 8%. Tällöin yhtäjaksoisen luiskan korkeusero saa olla enintään 500 mm, sen jälkeen on oltava vaakasuora vähintään 2000 mm pitkä tasanne. **Ulkotilassa luiskan kaltevuus saa olla yli 5% vain, jos se voidaan pitää sisätilaan verrattavassa kunnossa (A01).**

Luiska ulkotilassa

1. YLEISTÄ

- Jos tontilla rakennuspaikan rajalta, tilasta tai rakennusta palvelevalta alueelta rakennukseen johtavalla maavaraisella kulkuväylällä on porras, on sen yhteydessä oltava myös luiska tai kiinteästi asennettu pyörätuolin tai pyörillä varustetun kävelytelineen käyttäjälle soveltuva henkilöiden nostoon tarkoitettu laite. (A01)
- Luiskan on oltava helposti havaittava ja suora (A01)
- Luiska on liikkumis- ja toimimisesteisille tarkoitettu portaan korvaava kulkuyhteys tasojen välillä osana kulkuväylää (B01)
- Portaan välittömässä läheisyydessä on oltava luiska tai hissi (A10, B12)
- Jos luiska kasvattaa esteettömän reitin pituutta lähimmälle laiturille yli 200:lla metrillä, laiturille on asennettava hissi (B12)
- Alle metrin korkeuserossa kulkuluiska on ensisijainen vaihtoehto. (B15)
- Yli metrin tasoeroissa suosituksena on luiskan sijasta hissi tai pyörätuolihissi (B15)
- Luiskan yhteydessä helppokulkuiset portaat (B15)

Suosituksset

- Kulkusuuntaan suora luiska johtaa tasanteelta tasanteelle (C10)

2. LUISKAN MITOITUS

- Luiskan leveys
  - ≥ 900 mm (A01)
  - ≥ 1600 mm (suositus ≥ 2500 mm) (B12)
- Luiskan leveys saa olla 900 mm luiskan pituudella ≤ 6000 mm (B12)
- Esteetön reitti ei voi kulkea yksikaistaista (900 mm leveä) luiskaa pitkin (B12)
- Kahden pyörätuolin kohdatessa levestarve ≥ 1800 mm (B15)
- Luiskan leveys, kun on koneellinen kunnossapito ≥ 2300 mm (B15)
- Ulkotilassa sijaitsevan kulkuväylän kaltevuus saa olla enintään 5%. Luiskan kaltevuus saa olla enintään 5% (A01)
- Jos korkeusero on enintään 1000 mm, luiskan kaltevuus saa kuitenkin olla enintään 8%. Tällöin yhtäjaksoisen luiskan korkeusero saa olla enintään 500 mm, sen jälkeen on oltava vaakasuora vähintään 2000 mm pitkä tasanne. Ulkotilassa luiskan kaltevuus saa olla yli 5% vain, jos se voidaan pitää sisätilaan verrattavassa kunnossa (A01).
- Ulkotilassa yli 5%:n luiska voidaan pitää sisätilaan verrattavassa kunnossa esimerkiksi, kun se on katettu tai sulana pidetty (B01)
- Luiskan pituus ilman välitasanteita, kun pituuskaltevuus on korkeintaan 8 % ≤ 6000 mm (B12)
- Luiskan sivukaltevuus ulkona esteettömyyden erikoistasolla ≤ 2 % (B12)
- Luiskan reunassa on oltava suojareuna, jos luiska ei rajaudu kiinteään rakenteeseen ≥ 50 mm (A01)
- Avokaiteen alaplena voi toimia suojareunana korkeudella ≥ 50 mm (B01)
- Luiskan kaltevat osuudet ovat suoravartisia, kääntyminen tapahtuu tasolla (B01)
- Luiskan ala- ja yläpäässä vaakasuora tasanne ≥ 1500 mm (A01, C01)

Suosituksset

- Luiskan pituus, kun pituuskaltevuus on korkeintaan 5% ≤ 9600 mm (C01, C10)
- Luiskan tulisi näkyä kokonaan alku ja loppupäästä (C01)

3. YLÄ- JA ALATASANNE

- Luiskan ylä- ja alapäässä on oltava vähintään 1500 mm pitkä vaakasuora tasanne. (A01)

Suosituksset

- Luiska lähtee tasanteesta ilman tasoeroa (C01)

4. VÄLITASANNE

- Jos luiskan pituus yli 6000 mm ja kaltevuus $\geq 5\%$, on välitasanteen pituus
  - ≥ 2000 mm (B12)
- Tasanteen mitoitus 900 mm leveän luiskan kääntyessä 90°
  - 1150 mm x 1150 mm (B15)
  - 1450 mm x 1450 mm (vapaa tila 1150x1150 mm) (C10)

Suosituksset

- Välitasanteen pituuskaltevuus ulkona ≤ 2 % (C01)
- Välitasanteen sivukaltevuus ulkona ≤ 2 % (C01)

5. PINNAT

- Luiskan kulkupinnan on oltava
  - tasainen, kova ja luistamaton (A01)
  - helposti havaittava (B01)
  - heijastamaton (B12)

6. KÄSIJOHTEEN OMINAISUUDET

- Käsijohteet suositellaan asennettavaksi luiskaan, kun sen pituuskaltevuus ylittää 2,5% (B12)
- Käsijohteet on asennettava, jos luiskan kaltevuus on 5 % tai enemmän (B12)
- Käsijohde luiskan molemmilla puolilla (A04, A10, B12, C01, C32)
- Käsijohteesta on saatava tukeva ote (A04)
- Johteen on jatkuttava yhtenäisenä välitasanteella (A04, B12, C01)
- Käsijohteen on jatkuttava syöksyn alkamis- ja loppumiskohdan ohi ≥ 300 mm (A04, B12, B15, C01)
- Käsijohteen korkeus/korkeudet
  - Kahdella korkeudella (A10, B12, C32, A04)
  - (suositus 700 ja 900 mm) 850-1000 mm, 600-750 mm (B12)
  - 700 ja 900 mm (B15, C01)
- Käsijohteen päät taivutettu niin, ettei siihen voi takertua (B12, C01)
- Leveässä (> 2,4 m) luiskassa on myös keskijohde 2400 mm välein (B15, C01, C32)

Suosituksset

- Käsijohde erottuu tummuuskontrastina taustastaan (C01)

6.1 KÄSIJOHDEPROFIILIN OMINAISUUDET

- Pyöreän käsijohteen halkaisija
  - Ø 30-50 mm (B12)
- Käsijohde on kiinnitetty alhaalta, ero rakenteesta $\geq$ 40 mm (B12)
- Käsijohteen etäisyys seinästä $\geq$ 45 mm (B12)
- Käsijohteen pinta on sileä eikä sen kiinnikkeet tai etäisyys seinästä estä käden liu'uttamista (B12)
- Pistekirjoitusopasteet asennetaan molemmilla puolilla olevien käsijohteiden takapintoihin molempiin päihin vähintään ylempään käsijohteeseen. Suositeltavaa on asentaa pistekirjoitusopaste sekä ylempään että alempaan johteeseen. (Ks. Tarkemmat tiedot kortista Koho-opasteet) (B12)

Suosituks

- Käsijohde on muodoltaan pyöreä tai pyöristetty suorakaide (C01)

7. VAROITUSALUEET

- Kulkureitillä olevat luiskat, askelmat, kynnykset ja tasoerot on osoitettava selvästi pintojen tummuuserojen tai huomiomerkinnän avulla. (A03)
- Luiskan alkamis- ja päättymiskohdassa varoitusalue syvyys 600 mm (B12)
- Varoitusalueen syvyys, jos luiska on suoraan kulkuväylän jatkeena 1200 mm (B12)
- Varoitusalueen on erotuttava muista tuntoon perustuvista ohjaavista reiteistä ja poluista (B12)
- Tuntoon perustuvana varoitusalueena voi toimia luistamaton ritilä, jota voi hyödyntää myös kuivatuksessa (B12)

8. VALAISTUS (ks. valaistus ulkotilassa)

LÄHTEET

Määräykset:

A01: 241/2017 Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä (Ympäristöministeriö)

A03: 1007/2017 Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta (Ympäristöministeriö)

A10: Komission asetus (EU) no:1300/2014, vammaisten ja liikkumisesteisten henkilöiden esteetöntä pääsyä Euroopan unionin rautatiejärjestelmään koskevista yhteentoimivuuden eritelmistä

A30: ISO 21542:2011 Building construction — Accessibility and usability of the built environment

Ohjeet:

B01: Ympäristöministeriön ohje rakennuksen esteettömyydestä

B12: Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 16, Väylät ja laiturit, 43/2017 (Väylävirasto)

B15: Jalankulku- ja pyöräilyväylien suunnittelu, 11/2014 (Väylävirasto)

Suosituks

C01: Esteettömyyskartoitusopas 2019 (Invalidiliitto ESKE)

C10: RT 09-10884 ESTEETÖN LIIKKUMIS- JA TOIMIMISYMPÄRISTÖ

C32: Luiskat (Helsinki kaikille)

C40: Saavutettavuus ja esteettömyys (Näkövammaisten liitto ry)